

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **D., a.s.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. M. C., so sídlom v B., proti žalovanému **P. D.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. M. F., advokát s.r.o. so sídlom v B., IČO: X., **o zaplatenie 23,24 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11 C 361/1999, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2012 sp. zn. 6 Co 464/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 21. septembra 1999 č.k. 11 C 361/1999-17 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť 23,24 € (700 Sk) a trovy konania v sume 24,56 € (740 Sk). V priebehu konania sa súdu nepodarilo zistiť pobyt žalovaného, preto súd z dôvodu neznámeho pobytu žalovaného, mu ustanovil podľa § 29 ods. 2 O.s.p. opatrovníka. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaný dňa 23. septembra 1997 cestoval na linke č. 212 v Bratislave bez platného cestovného lístka. Podľa § 18 ods. 2 vyhlášky č. 127/64 Zb. (Mestský prepravný poriadok) v znení neskorších zmien, uložil súd žalovanému, ktorý sa nepreukázal platným cestovným lístkom, povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 700 Sk. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podal žalovaný dňa 17. mája 2012 odvolanie. Krajský súd v Bratislave uznesením z 18. decembra 2012 sp. zn. 6 Co 464/2012 odmietol odvolanie žalovaného

a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odmietnutie odvolania odôvodnil § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p, pretože žalovaný podal odvolanie po uplynutí 15 dňovej lehoty na podanie odvolania, ktorá začala plynúť dňom nasledujúcim po dni 22. september 1999, kedy bol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa doručený súdom ustanovenej opatrovníčke žalovaného. Vzhľadom na tvrdenie žalovaného o nedoručení rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd poukázal na vykonané zisťovanie pobytu žalovaného súdom prvého stupňa (Centrálna evidencia pobytu, Mestská evidencia v Bratislave, Väznica Bratislava, MO PZ), prostredníctvom ktorého sa nepodarilo zistiť žiadnu inú adresu, či už trvalého alebo prechodného pobytu žalovaného, okrem adresy posledného evidovaného trvalého pobytu (H., neskôr na U.), na ktorej sa žalovaný zdržoval v Detskom diagnostickom ústave, ktorý po dovŕšení 18. roku života opustil. Napriek vykonanému zisťovaniu pobytu žalovaného zostal jeho pobyt neznámy, preto mu súd ustanovil opatrovníka podľa § 29 ods. 2 O.s.p., ktorému bol aj odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa doručený dňa 22. septembra 1999. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie s odôvodnením, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal, že súd prvého stupňa nevyužil všetky možnosti zisťovania pobytu žalovaného, keď podľa jeho názoru mohol ešte prostredníctvom spolupráce s policajným zborom zistiť jeho rodinných príslušníkov a ich prostredníctvom sa pokúsiť skontaktovať s ním. Z uvedených dôvodov žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konania.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že trvá na podanej žalobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), najskôr skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním ale nevykazuje znaky uznesenia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Prípustnosť dovolania žalovaného proti napadnutému uzneseniu preto z § 239 ods. 2 O.s.p. nevyplýva.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie, nie je dovolanie prípustné z iných dôvodov než uvedených v § 237 O.s.p. (viď R 34/1995).

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietal; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či ich procesným postupom nebola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania.

Existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje žalovaný z toho, že mu súd prvého stupňa ustanovil opatrovníka v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p., s ktorým konal bez toho, aby využil všetky možnosti zistenia jeho pobytu.

Postupom súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým účastníkovi nebolo umožnené buď zúčastniť sa konania alebo realizovať ďalšie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. V zmysle uvedeného za postup súdu vedúci k odňatiu možnosti konať pred súdom treba považovať aj postup súdu, ktorý sa prieči § 29 ods. 2 O.s.p. Ak súd v rozpore s týmto ustanovením a bez splnenia zákonných podmienok z neho vyplývajúcich ustanoví účastníkovi opatrovníka a v ďalšom priebehu konania už nekoná s účastníkom, ale len s jeho opatrovníkom, odníma tým tomuto účastníkovi možnosť pred súdom konať, lebo mu znemožňuje realizáciu jeho viacerých procesných práv, predovšetkým práva, aby jeho vec bola prerokovaná na súde v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom (viď aj čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd).

V danej veci postup okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu uznesenia Okresného súdu Bratislava III z 11. augusta 1999 č.k. 11 C 361/1999-15 o ustanovení opatrovníka žalovanému, bol v súlade s § 29 ods. 2 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia môže súd, pokiaľ neurobí iné opatrenia, ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy,

ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať. Ustanoveniu opatrovníka podľa § 29 ods. 2 O.s.p. musí vždy predchádzať dôsledné prešetrenie toho, či sú dané všetky podmienky pre daný procesný postup. Pritom povinnosť zistiť, či pobyt účastníka konania je skutočne neznámy, zaťažuje súd.

Z obsahu spisu vyplýva, že po podaní návrhu 18. septembra 1998 súd prvého stupňa vydal platobný rozkaz 23. septembra 1998, ktorý bol spolu s návrhom doručovaný žalovanému na adresu H. (kde bolo sídlo Detského diagnostického ústavu, neskôr mal ústav sídlo v B., ktorý žalovaný opustil po dovŕšení 18. roku veku), avšak z tejto adresy sa zásielka vrátila s tým, že adresát je na uvedenej adrese neznámy. Následne preto súd prvého stupňa zisťoval pobyt žalovaného jednak cez Centrálnu evidenciu obyvateľov so sídlom v Banskej Bystrici, cez Mestskú evidenciu obyvateľov Bratislava, prostredníctvom Ústrednej evidencie väzňov ZVJS SR Bratislava a dotazom na MO PZ Bratislava II, Podunajské Biskupice. V čase zisťovania pobytu bolo z CEPO SR MV oznámené, že posledné trvalé bydlisko žalovaného bolo v B., vo väzbe, ani vo výkone trestu odňatia slobody žalovaný nebol. Z obvodného oddelenia PZ Bratislava II došlo oznámenie, že na adrese U., kde bol presťahovaný Detský diagnostický ústav, žalovaný sa nezdržuje, tento opustil po dovŕšení 18. roku veku (t.j. 1992); iné trvalé alebo prechodné bydlisko sa zistiť nepodarilo. Následne na to súd prvého stupňa uznesením z 22. januára 1999 zrušil platobný rozkaz pre jeho nedoručenie do vlastných rúk žalovanému a po prevedení spisu do registra „C“, súd uznesením z 11. augusta 1999 ustanovil podľa § 29 ods. 2 O.s.p. žalovanému opatrovníčku – súdnu tajomníčku Okresného súdu Bratislava III D. V..

Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade boli splnené podmienky pre ustanovenie opatrovníka určené v § 29 ods. 2 O.s.p., a následné konanie súdu na súde prvého stupňa už len s ustanoveným opatrovníkom, nemalo za následok odňatie možnosti žalovaného konať pred súdom a realizovať jemu patriace procesné práva účastníka konania (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p. ani z § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, pretože v dovolacom konaní si príslušným návrhom náhradu trov neuplatňoval (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. novembra 2015

JUDr. Daniela S u č a n s k á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková